شاعیری ئیسرائیلی هاوچەرخ (یۆنا فولاخ) ... داشتنەوەی: عەبدولموتەلیب عەبدوڵڵا

شیعر دەسبازی جەستەیە

یۆنا فولاخ بە دیاریکراوی بە هۆی جەربەزەیی و بە ئاشکرا بە کارهێنانی ئیرۆتیکایەك کە ئەو کات باو نەبوو، بە یەکێك لە گرنگترین نوێخوازانی شیعری ئیسرائیلی هاوچەرخ دادەنرێت. لە ساڵی 1944 لە دایکبووەو لە ساڵی 1985 کۆچی دوایی کردووە. باوکی میخائیل فولاخ لە جەنگی (48) بە گوللەی هاوڕێکەی کوژراوە، ئەو کات تەمەنی چوار ساڵان بوو. هەر لە شەقام لە دایکبووە و لە شەقام ژیاوە و لە شەقام کۆچی دوایی کردووە، ناوی خۆی خستۆتە سەر باوکی.

شاعیر (ماکسیم جیلان) هێزی شیعری ئەوی کەشف کردووە و بە (جفرائیل موکیدی) نووسەری ناساندووە، ئەویش یەکەم کەس بووە کە لە گۆڤاری (عخشاف) ساڵی 1964 یەکەم شیعری بۆ باڵاو کردۆتەوە. هەر لە ساڵی 1972 بووە بە یەکێَك لە کەسە نزیکەکانی دەستەی نووسەرانی وەرزنامەی (سیمان کریئاە) و (مناحیم بیری) نووسەر، کە دوو کتێبی بۆ چاپ کرد. یەکێك بووە لە دامەزرێنەرەکانی گۆڤاری (بشیتا) کە لە شیعردا گرنگیان بە بەکارهێنانی زمانی ڕۆژانە دەدا.

لە تەمەنی (21) ساڵیدا بە ئارەزووی خۆی چۆتە نەخۆشخانەی دەروونییەوە، ئەو کاتەی کە کۆمەڵێك حەبی تریاکی (LSD) قووت دەدا، ئەو ئەزموونەی لە کۆمەڵێك لە شیعرەکانی وەسف کردووە، لەوانەش قەسیدەی: ئەگەر بۆ سەفەری LSD چوویت. لە ساڵی 1981 نەخۆشی شێرپەنجەی لێ بە دەر کەوتووە، لە دوای سێ ساڵان هەر بەو نەخۆشیە کۆچی دوایی کردووە.

لەساڵی 1982 لە گۆڤاری (عیتون 77) شیعرێکی باڵاو کردەوە، ئەو شیعرە بە هۆی بابەتەکەیەوە گەردەلوولێکی بەووردا وەوژاند. شیعرەکە لەبارەی (تفیلین) بووە، تفیلین ئەو ئامرازە یەهودییە پیرۆزەیە کە بۆ خواپەرستی بەکاری دەهێنن و لە دەوری سەر یان مەچەکیان دەئاڵێنرێت، شاعیر (تفیلین)ی لە سیاقێکی تەواو سێکسیدا بەکار هێناوە، لە قەسیدەکەدا دەڵێت: تفیلین لە پێناو من بەکار بێنە/ لە دەستمی بئاڵێنە/پێمی دابێَـــــنە/ بەسەر جەستەمدا بە

نەرمی بەهەنە و بیبە/بە باشی پەمی بوخرێنە/هەموو شوێنکم بووژێنە/ لەو پەی هەستەوە لە هەش خەم بەرە/بە سەر ... دابنە/لە کەمەرم ببەستە/ هەتا زوو رەحەت بم. بەهەی ئەو قەسیدە (مریام جلزار) جگری وەزیری پەرەوەردە و رشنبیریی بە (چوارپەی شتگیر) وەسفی کردووە، هەروەها هاوڕێی شاعیری (زلدا فوز)ی ئایندار بە هەی بەاوبوونەوەی ئەو قەسیدەیە پەیوەندی لەگەڵ بیووە.
ئەزموونە سزداریەکان بنەمای نووسینەکانی ئەو بوون: گرنگیدانی ئاشکرای بە سکس، گرنگیدان بە هەستی مرییانە بۆ ئەوەی ئینتمای خەی بۆ رەگەزێك دیاری بکات... ئەزموونی ژنانە، ترسان لە مەرگ، گرنگیدان بە شتی... هەندێك لە شیعرەکانی بۆ زمانی ئینگلیزی و ئیتاڵی و بیدشی تەرجەمە کراون. لە کەمەە شیعرەکانی: شتەکان 1966، دوو باخچە 1969، پشنگی دنده 1983، فرمەکان 1985، دیمەن 1985، زتترم دەوت کەمەە شیعرێك بوو لە دوای مردنی باو کرایەوە.

گرفتی ناسنامە
چ گرانیەك دەیت چەکە
کەسکی دی
لە گەروت گرانی دەێ
کەسکی دی
گرانیەکەتی نووسیووە
لە ماەوە دەیتەوە
بە گەرووی تۆ
ئەی چەکە ئەی چەکە
ئەوە چ گرانیەك دەیت
کەسکی دی ئەو گرانییە
بە گەرووی تۆ دەیتەوە.

خشەویستەکەم مردووە

جاران
پویستم بە هەرچی هەبا
ئەو دەیدامێ
هیچ نەماوە
هەموو شتەکانی پدام
بەام ئستاکە مردووە
ئەو تاوانە ئستا رووبدا

من دەتوانم
بەس گۆم لێبگرن دەزانم
ئەو زیندووە

ئەو مردووە
خوێنکی گەش، خوێنکی ڕەق
خوێنکی بە جێش و خرێش، خوێنکی ڕەش
گوتم دەژی، هەتا هەتایە تێ دەژی
هەمیشە لێرەی
بێ منی
بەڵام من هەر بێ تێ دەگەێم، هەر دەگەێم
هەتا هەتایە دەگەێم
بێ تێ

یاسا هەمیشە یاسایە
چیمان هەیە تا بدوێین لە بارەیەوە
ئەو مردووە
گەر ئامادەین فریای کەوین
بیر بکەوە، بیر بکەوە
ئامادەین وەك ئوتومبێلی فریاکەوتن
فریای کەوین
لەولا پۆلیس و دادوەری دێن
دێن و غەرامەمان دەکەن
چونکە یاسا هەر یاسایە

یاسا
زیندووە
بەڵام هاوەڵکەم مردووە
خوێنکی گەش
خوێنکی ڕەق
خوێنکی بە جێش و خرێش، خوێنکی ڕەش
ئەگەر گوتیان هەتا هەتایە تێ دەژی
هەمیشە لێرانە دەبیت
من هەر دەگەێم دەگەێم
تا هەتایە
بێ تێ
بێ تێ

داشتنەوەی: عەبدولموتەلیب عەبدوللا

ژدەر:
نقلا عن انترنیت "هکژا تحدپ کوهین" ترجمه: نائل الگوخی GMT 17:15:00 2009 الپلائاو 18 أغسگس
http://hkzathdthcohen.blogspot.com/2009/08/blog-post_14.html

جادوگەری سیاسی … جوتیار

سیاسەتکردن ئەو جیهانە ئازوو بۆ مەودایەیە کە مرۆڤ هەندێکجار دەخاتە ناو تەڵامان و هەهەندی ئازەوە، هەندێکجار وات لێدەکات بیرکردنەوەت، تەوانین و گومانەکانت، نایەکانگیربن لەگەڵ پشهات و خوێندنەوەو هەسەنگاندنەکانت، سیاسەت وەك چەمکێکی سیحری دەکرێت خۆی بخزێنێتە ناو هەموو درزو قۆشەکانی بیرکردنەوەی مرۆڤ و تا ئەبەد بتوانێت لە ژێر کاریگەری ئێنرژی و ئاکتیفیتێتی بۆهاوتای خۆیدا یاری بە چارەنوسی مرۆڤ بکات لە نێوان دوو ئێپشنی دژان و سەرکەوتندا!!
لە کۆمەگای ئازهەاتیدا مرۆڤ لە ژێر کاریگەری تەوزمەڵ مەعنەویەکاندا دەردەکەوێت و خۆی دەنوێنێت، بۆیە ناتوانێت وەك تاکێکی ئامادە و دروستکراو خۆی نیشان بدات، بە پێچەوانەی کۆمەگە ئیندوستریاڵ و پێگەیشتوەکان کە هەمیشە مرۆڤ تێیدا بوونەورەکی ماتریالی و لە ژێر کاریگەری چەمك و توانا هزریە فەرزکراوەکاندا نیشان دەدرێت.

کۆمەگە کاتێك بۆ بزاوت و هەنگاو دەبێت کە تاکەکانی بە خولیا مەعنەویەکان ئادەهێندرێن، کاتێك خامۆش و دەستەمۆدەبێت کە بیرکردنەوە تەنها تا سنوری نان و برسیەتی بۆبکات نەك تا سنوری ئیرادەو قوربانیدان، هەر کۆمەگایەك کە لەسەر بنەمای پێەنسیب و مۆاڵکی تەکمەی مرۆیی بنیاد نەندرێت ئەوە ناتواندرێت پشتی پێببەستێت و ناوبندرێت کۆمەگای تەندروست. کە کۆمەگاش تەندروست نەبێت بیرکردنەوەیەکی تەندروستیش بوونی نابێت. کە بیرکردنەوەیەکی تەندروستیش لە ناو کۆمەگادا نەهاتە ئارا ئیتر ناتواندرێت تاکێکی ئیرادەئامۆز و ووشیار بەرهەم بێت.

ئەو باسە قسەیەکم بیر دەخاتەوە کە دەڵێت (هەر کۆمەڵگایەك بە فیکرو فەلسەفەیەکی ئینسانی ڕۆناك نەبووبێتەوە ئەوە بە دڵنیایەوە لە ژێر تاریکی جادوگەرەکاندا دادەپۆشرێت) نازانم ئەم قسەیە کێ کردوویەتی، بەڵام لە ئێستادا پێویستە بە باڵای کۆمەڵگەیەکی کەنارکەوتوو و دابڕاوی وەك کۆمەڵگەی ئێمەیە، هەر حیزب و سیاسەتبازێك کە بیەوێت توانای تەلیسمەکانی خۆی ببینێت، دێت لە ناو ئەو کۆمەڵگایەی ئێمە ئەزموونیدەکات، هیچ شتێك بارتەقای دەسخەڵێکردنی کۆمەڵگای کوردی ئاسان نیە لە دیدی حیزب و سیاسەتبازەکانەوە، خاڵی لاوازی هەڵخەڵەتاندنی کۆمەڵگای ئێمە بریتییە لە نەبوونی پەنسیپێکی مرۆیی و نەبوونی ڕۆحی قوربانیدان.

سیاسەت لە لای ئێمە وەك بەشێك لە مۆژووی ڕۆژهەڵات هەمیشە لە دەستی جادووگەرانی سیاسیدا وەك تەلیسم بەرخوردی لەگەڵکراوە ڕوو بە خەڵك تا ئەوەی وەك چەمکێکی ئەقلی پەیوەست بە کۆمەڵگا مامەڵەی لەگەڵدا کرابێت. کۆمەڵگا ڕۆژهەڵاتیەکان بە درێژایی مێژووی خۆیان گیرۆدە و قوربانی دەستی کارەکتەرە سیاسیەکانیانن، ئەو سیاسیانەی کە لە جادوگەرەکانی سەردەمی سەرەتای لاهوتیەت دەچن تا ئەوەی لە پیاوی سیاسەت و دەوڵەت، من پێم وایە سیاسیەکانی سەردەمی دەوڵەتی سۆمەر و بابل زۆر کارامەو توانادارتر بووبن لە ئەرکی سیاسەت و دەوڵەتدا بە بەراورد لەگەڵ هی ئەو سەردەمەی خۆمان. کاری سەرەکی حیزب و سیاسەتوان بە درێژایی سەدساڵ لەو جیوگرافیایەدا تەنها برتیبووە لە وڕانکردنی زیهنیەتی تاك و داروخاندن و هەڵخەڵەتاندن و بە شێوە زاریەکەی گەمژاندنی.

زوو زوو هەر جارەو بە هەکارێك ئەو سیاسییە دەموچاوو سواوانەی کۆمەڵگاکەی ئێمە دەبنەوە (Face)ی ئاکتوێلی بێ (book)و کۆمەڵگاش بە هەر شێوەیەك بێت ناچار دەکرێت نیگایان بکات و ڕەزایان بە ناچاری قبوڵبکات، هەندێك جار قورسترین بیار بێ مرۆڤ ئەوەیە بە ناچاری گوێ لە مرۆڤەلێك بگریت کە سور بزانیت درێت بێ دەکەن و هەڵتەدەخەڵەتێنن، قورسترین کات ئەو کاتانەیە کە بە ناچاری پێبکەنیت و بە ناچاریش (بەڕێ)یەکت پێ بدرکێنن هاوشێوەی ئەو شادوومانەی کە جەلادەکانی ئیسلام بە کەسێك دەیدەن لە پێناو مەرگ و قوربانی خۆیدا.

کورد لە نێو یاریکەرێکاندا...
نوسینی: لوقمان محەمەد شلانی

ئاوەی لەسەردەمانی زوو ڕوویدا، بە کورد بەهەموو چینێکیەوە هیچ نەبوو ،جگەلە مژۆ. مژۆش نوسراوە لەلایەن لایەندار و بڵایەنەکان، بەواتایەکی تر بوو بە مارکەبی سەر کاغەز(حبر علی الورق). بە ئەم سەدەمەش هەر ڕاستە و بەزیادەوەش. چونکە کورد نەیتوانی ببێتە ئەزموندارێکی وەرگرتوو، بەڵکو بووە گۆڕەپانێکی خراپ و درێزن. ئاوەی بە باشی زانیوە بە خەی (وەک تاک)و خانەوادەکەی بزانێ نوسیویەتوە و بەشی زیادکرد،ئاوەی تریشی لەگەڵنا و خستویەتیە ملی کەسان و بەرانبەرەکەی خەی حاشایی لێدەکات.

کورد لەوەتەی هەیە، نەشت وەردەگرێ (بە حاکم و محکومەوە) و نەدشیەوە وەریبگرێ.جا کارەسات لەمدایە کەباسی گەل و میللەت و دواجار وەاتەک دەکەی ،ئەوان خەیان زۆر لەوان پێ باشتر و نایبترێ و مامەتکترێ.
بەنمونە کاتێک باسی دەوڵەتێکی وەک کویت و ئیسرائیل دەکەی،سەرکردەکان و مەسینەهەگر و بنکردەکان و بندەستەکان گەمەوشەخیان پێدەکەن و پێکەنینیان پێدێن.

ئەزموونی ئەم چەند ساڵەی(بزوتنەوەی چەکداری کوردستان بەهەر چوار بەشیەوە) دەرکەوت کە هەمویان داردەست و بەکرێ گیراوی دوژمنەکن.هیچیان خاوەنی ڕاو سەرنجی خەیان نینێ. تەنانەت بە پاکتاوکردنی لایەنی بەرابنەریان کە هاوخەباتی خەیان بوو،سەیان لە مل شڵەی و قورمساغی بە نەیارانی کوردستان نەکردەتوە.ئامادەبونە دەستی ئاشتی بە هەمو کەس و لایەنێک درێژبکەن تەنها کوردەکانی هاو زمانی خەیان نەبێ. ئاوەش هەر لەم سەردەمە نەبوە، لە میرنشینەکانەوە بگرێ تاکو ئاو سەردەمەی کە ئەمە دەبینین لە دژی یەکتر چیدەکەن.ئەمیان کەرکوک ئەمیان شەنگال.ئاویان کەیێ، ئاویان قندیل و برادەست و بادینان... نەکەرایەتی و بگانە پەرستیشیان نیوبانیوەیێ.

تا ئێستا کورد نەبەتە ئەزموندار، نە دەستی لایەنێکی ئاقڵ و بەرژەوەندی کورد ویست، نەخەشی هیچی بەدەست هەناوە لەدانوستانا. کەوابوو ئاوەی ماوەتوە ئاشی نەزانێ و خوا ئێگڵێ. بەڵام نابێ ئاوەشمان لەبیربچێ،کەوا ئاو کاربەدەست و کەسێکەمکانی هەمو

پارت و جوانوکان ئوندی بەرژەوندی خیان و بنەماڵە و ئافرینیان ویستوە، هیچ کات بیریان بە ئاوە نەچووە کەوا دەماست و پشکوتووی ئاو گەلە پارتەوازن.

ئستا شین و شەپەر و ئاویلای ناوە، بەکو چاوکراوی خەڵکەکی دەوە. ناکرێ چیتر بتەمایی ئاو بناو سەرکردەو کەلکە خوندەواران و کەلکە کارد و داردستی وڵاتان بین.
ناکرێ بتەمایی نیسک لێئیمان بگەین. ئگەر باس باسی کوردایەتی و کوردستانە کەس ئامادەی شەکردن نیە، جگەلە کوە هەژارو ندار. تە سەیرکە ئاوە کوە هەژارە شەهید دەبە !! ئاوە قارەمانکانن خیان دەکەنە قەلغان ... لەبەرانبەردا ئاوە کەسە چاوچنک و ناکەسبچکەکانن لەگەڵ دوژمن مامەڵەی بازرگانی دەکەن. با کەس باسی کێیە بتاقی تنیانکات، بەکو باسی حوسەن پنهانی و هاوێیکانیشی بکات. باسی سەلاحەدین دەمیرتاش و باکور بکات. باسی زکی شنگالی و قندیل و باکایەتیش بکەن،خە ئاوانیش کوردن.کاتی هاتووە ئەمە بە بیر و تەوانینکانی خماندا بچینەوە. ئاوان خیانتیشیان لەناوان خیان بدادپەروەری دابەشکردووە. سەیری ئاو دوبنەماێیە بکەین ئاخە ئاوان کەن و لەکوەن و چیان کردووە؟ بتەمان چی بکەن؟

کوابو دەبە ئستا کورد بزانە کە لەکوەی یاریکێیە؟!ئایا یاریگایە تاکو یاریکەی تیابکرێ؟یان یاریزانە یاری دەکات؟ یاخود تەپکێیە یاری پێدکرێ؟ یانژی هاندرێ و خەی یکلایکردتەوە بە یکەک لەدژکان؟ تاکو ئستا کورد لام وابە خاکەکەی یاریگایە و خەشی تەپکێیە. لەمسەر بە ئاوسەر لژەر لاقی یاریزانکان دەوا و دچێت. چونکە زانیمان هیچ یکەک لاو دوو پارتانە نە کوردستانی و نەبە ئاوانیشن.ئگەرنا حاڵی ئاو گەلە وای لنەدەهات.ئاوان چاودێشن لە بەرانبەر یک دڵارو یک لیرە و تمەن .

ئاوەی ەژی پنج شممە و هەینی ەویدا لە بسا، تەواودیارکەری شەی نەوان ئەمریکا و ئیرانە.ئەمریکا توانی گەورەترین کەبوونەوەی پەڵەمان گرێبدات. وەڵە نێیتوانی گەورەترین کوتڵەی پەرڵەمانی دروست بکات،دواتر سەرکی پەڵەمان و حکومەت و دەوڵەت هەبژێرە.ئاو توانی گەڵک لئیران بکات و ئیرانیش بهەمان شێوە گەڵکەی خەی کردەوە کەنیهەشت مەرامکانی ئەمریکا بنەدی. دوو هەزە کوردیکە کزەرترین کورسی تەزویری پەڵەمانیان هەیە،تاکو ۱۲ شاو لگەڵ ئەمریکیکان بوون. کەچی ۱۰بیانی هاتنەوە بەری ئیران. لەبەرئاوەی خاونی دنیا بینی خیان نینە ناتوانن وکو پێویست

بەیاربدەن. بەیە دەبە ئەمجارە گەلی کورد چیتر دەنی خەی نەداتە دەست ئەو نەشارزایانە و بەتەمایی ئەوان نەبە. دەبە لەسەر ئاستەکی باش و هەشیار بتوانە قسەلەگەڵ ئەو دوو یاریزانە و سەرجەم یاریزانەکانی تربکا، کامەیان بە کورد و دواڕۆژی کورد باشبوو خەی یەکلای بکاتەوە،ئەگەر نەشبەتە یاریزانی سەرکی و زەخیرە وبەکو ببەتە هاندەرەکی باش بە یاریزانەکەی دەستی …

نوسینی:لوقمان محەممەد شلانی

بە مەگەر هەر حزبی دیموکرات لە خاکی هەرەمەوە دژایەتی ڕژەمی ئیسلامی دەکات..؟

موزەفەر عەبدوڵا

لە بەردەوامی سیاسەتو کردەوەی تاوانکارانەی سەرکوتو ئیرهاب و ئیعدامی چل ساڵە لە لایەن ڕژەمی ئیسلامی ئێرانەوە لە یەک دوو ڕۆژی ڕابردودا سێ لاوی تر بەناوی ڕامین حوسینی و لوقمانو زانیارموارادی ئیعدام کرا. هاوکات بەمبارانی بنکەو بارەگاکانی هەردو حزبی دیموکراتی ئێران و کوردستانی ئیرانیشی کرا کە بووە هۆی کوشتن و بریندار بونی دەیان کەسی تر.
ئەم ڕەوداوانەش ،دەسبەجێ لە لایەن ڕای ئازادیخوازی گشتی جیهانەوە سەرکۆنە کرا وەک هەمو سیاسەت وکردەوەی سەرکوت وئیرهاب و ئیعدامەکەی ،کە کۆتایی ماناوەی چل ساڵەی ئەو ڕژەمەیە.
بەڵام ئەوەی جێگای سەرنجو ،هاوکات ڕەخنەو سەرکۆنەی بەرڕی ئازازدیخوازی بو، تایبەتی لە ئاستی کوردستاندا ،لەکدانەوەو هەڵوەستگیریەکەی بەناو حکومەتی هەرەمی کوردستان بوو کە لە بیانکیاندا هاتبو سەبارەت بە ڕەوداوی تەپبارانکەو کوشتنو بریندارکانی حزبی دیموکرات.
ئەگەر چی لەبیانکیاندا ڕەزیلانەو زەبونانەو ترسنکانە ئیدانەی ئەو تەپبارانیان کردەوە بەڵام بە ئاشکرا حزبی دیموکراتو هەمو موعارزەی ئێرانی، کە دەیان ساڵە لە کوردستانن، بە هەکاری

دەخاڵەتی ژێرەی ئیسلامی دەزانن بە سەر خاکی کوردستانی ژێر دەسەڵاتکەیان.
هەر بۆیە لەبەرامبەر ئەم لێکدانەوە هەڵویستە نەزیل و زەبون و ترسنۆکانەیەی سەرانی بەناو حکومەتی هەرێم پرسارێک دێتە پێشەوە ئەویش ئەوەیە بۆ مەگەر هەر حزبی دیموکرات لە خاکی هەرێمەوە دژایەتی ژێرەی ئیسلامی دەکات..؟!
بەگومان وەڵامی ئەم پرسیارەش ئاشکراو ڕوونە کە نەخێرجگە لەحزبی دیموکرات دژیان لایەنی سیاسی و تەنانەت دەوڵەتو ژێرەی ئیسلامی تری جیهانی و ناوچەیی لە خاکی هەرێمەوە دژایەتی ژێرەی ئیسلامی ئێران دەکەن .ژێرەی ئیسلامیش هەروا نێک هەر هەرێمی کوردستان بەڵکو هەمو عێراقیشی کردۆتە گۆڕەپانی تەڤاتێنی خۆی.
تەنانەت چالاکی یە چەکدارەکانی ئەم دوایی یەی ئەم حزبەو کەمەڵو ئاوانی تر بەشەکن لەو دەخاڵەتەی ژێرەکانی وەک ئەمریکاو سعودیەو تورکیاو...هتد تەنانەت لایەنگری یەکانی خودی سەرانی هەردوو حزبی دەسەڵاتداری پارتی ویەکیەتی بە ئیران و تورکیا بەشەکن لەو دەخاڵەتانەی کە دەوڵەتو ژێرەکان دەیکەن.
مەگەر کە هەیە نەزانەت خودی ژێرەی ئیسلامی نێک هەر کوردستان ،بەبەهانەی بونی ئەو لایەنانەوە ،بەڵکو هەمو عیراقی نەکردۆتە مەیدانی تەڤاتێنی سەربازی و جاسوسی خۆی؟!
مەگەر حکومەتە کارتۆنی یەکەی عێراق و زەربەی ڕووتە ئیسلامی یە کۆنەپەرستەکانی نەبونەتە پاشگری ئاشکرای ژێرەی ئیسلامی ئێران..!
هەر کەسێک گەردیلەیەک هەڵوەستی ئازدیخوازانەی هەبێت بەر لەهەر شتێک و بە هیچ ئەمماو ئەگەرو شەرتو شروتێک پێویستە دەسبەجێ ژێرەی ئیسلامی سەرکۆنە بکات چونکە بونی موعارەزەی چەکدارو هەمو شێوازێکی تری خەباتو نادەزایەتی خەڵکی ئێران ئاکامی دەسەڵاتی سەرکوت و ئیرهاب و ئیعدامی ئەو ژێرەیە.
ژێرەیەک لە ماوەی چەن ساڵ دەسەڵاتی تەنها ئامرازی مانەوەی سیاسەت و کردەوەی سەرکوت و ئیرهاب و ئیعدامە لە ئاستی ناوەوو دەرەوەی ئیرانو نوزەی دەنگی ئازادی تیا بریوە.
ئیتر بەگومانە دژایەتی کردنی ئەو ژێرەیە دەندەیە بە هەمو شێوازێک تا ڕوخانی دەبێتە ئەرک و پێوەستی هەمو لایەک.
جا هەر کاتێکیش بە هەوە و خەباتی ئازادیخوازانەی جەماوەری ئێران و کوردستان دەوڵەت و دەسەڵاتێک دامەزرێت کە ماف وئازادی یە سەرتایی یەکانی خەڵکی دەستبەر بکات ،بە تایبەتی مافە سەرتایی یەکانی خەڵکی کوردستان و، کەتایی پەهنانی کۆشو ستەمی قەومی کورد، ئەو کات ئەم حزبانەش لە ژێر دەسەڵاتە زەبونکەی هەرێم بونیان نامێنێت . هەر وەک چەن سەرانی خودی دەسەڵاتی پارتی و

یەکێتی دەیان ساڵ لە دژی بەعس لە ناو خاکی ئێران و بە هاوکاری شاو ژەمی ئیسلامی دژایەتی بەعسیان دەکرد.
بەیە جێگای سەرسوڕمانە کە سیاسەتو کردەوەیەک بە خەتانی بە ناوا دەزانن بەڵام بە لایەنی هاوچارەنوسی قەومی خەتان بە ناوا.ئەم هەوەستە دووفاقییە لە هاوچارەنوسی ئەو دەردەخات کە بەرژەوەندی سەرمایەو دەسەڵاتی سەرمایە لەسەرو هەمو بەرژەوەندی یەکانەوەیە. وە ئەوش دەسەلمێنێت کە قەومیەتو هاوچارەنوسی قەومی جگە لە بەرژەوەندی ئابوری و سیاسی سەرمایەو پاراستنی هیچی تر نی یە.
بەیە نابێت چاوەڕێی لەکدانەوەو هەوەستەکی بەرگریکارانەی ەون و ەاشکاو بین لەم دەسەڵاتانە لە ەوانگەی ماف و ئازادی ئینسانی یەکانەوە .

دەمینە ... پشکە ناکام

....ئەمە حیزب و گروپە سیاسیەکانی هەرەم بوون بە ژووری بازرگانی و دەیان جەر (صفقات) ی بازرگانی لە نەوان(نوخبە) یەکا دابەش ئەکرە ، ئەو نوخبەیەی ئیتر تورەکەی ناوەکان هەزاران ناویشی تیا ، هەر بە سودفە ئەوان دەرئەچنەوە !! ..هەر بە سودفە...!!! جگە لەوەش فەری ئەوەبوون خواخوایانە کەسەک ، نەفەرەک ، زەلامەک لە پەنایەکەوە فەزیحەیەکیان بخاتە ەوو ، بە پەلە شکاتی دادگایان لە ئەکەن بە ناوی ناوزانندەوە داوای قەرەبووەیەکی شەش حەوت سفری ئەکەن ، بە ؟ کاکم شەخسیەتی شکاوە و درێی بە ناوەوە کراوە ..!! ئەوان دەیان ساڵە درە لەگەڵ خەڵک ئەکەن و بازرگانی بە دەنگیەوە ئەکەن ، هیچ پەیان عەیب نیە ، کە ئەوان باسی شەخسیەت شکانن ئەکەن ئەوانە شەخسیەتی خەڵکیان شکانوە و بە ناوی میللەتەوە درێی وایان کردوە .

ئەبە خەڵک گەر سکالا لەسەر ئەو پارلەمانتار – بازرگانانە تەمار بکات ئەوە بە ژمارێی دەپانزە سفریش نەجاتیان نابە..لەم ەژانیا دەرچوویەکی قوتابخانەی قوەیش کە ئەیەوە سیستەمی سیاسی هەرەم بە سەرەوقولات بگەڵ و دوای ئەوەی وەک " حاسیبە " بازاڕی کزبووە و کەمتر باسی زەب و زائید و تەقسیم ئەکات ،،پاش ئەوەی چەن موکەکی لە ەی بازرگانی / سیاسیەوە کەوتتە ەوو ، لەشی کەوتتە خوران

بەیاری یاوە هەرکەس باسی موکەکانی بکا ئەبێ پارێیکی پارێیکی زۆری شەش سەفری باتە وەک قەرەبووی ئەو بەسزمانە. !!جا بۆ پەوپاگەندەی هەڵبژاردنیش سوێندی بە حیجاب خواردوە کە ئەو پارێیە بە نەخشخانە ئەبەخشێ، بەڵکو لەم ڕۆگێیەوە خەڵک بەڕن پیاوی چاکە و چێن دڵنگەک بە خەی بکاتەوە..فزیحە بازرگانیکانی پارلەمانتاران ئاشکران ، بەڵام بەجۆرێکیان لێهاتوە وا سەرو بن کراون بە دێیان نێت و ساختەچێتی یاسایی شاردراونەتەوە و مۆگەر دادگاکان دووسێ مانگ پشوو وەرگرن هەر بە دوای موکەکانی ئەو پارلەمانتارێ /بازرگانێیە بگەڕێن و هەر شتەکیش کەشف بە ئەڕن ئەوە کێسێ بە سیاسی کراوە و بە دژایەتی حیزبەکەی ئەو بەکار ئەهێنرێت ووردە ووردە ئەبێ بە " ڕابردوو"!! ....

سەیرم لێیەت پارلەمانتارەکی گەندەڵی بازرگان بە دڵنگ و ویژدانی خەڵکەوە، ئەبوایە لەبری ئەو هەموو درێژیانەی کردوونی ، ئەو هەموو بەڵێنانەی دوای هەڵبژاردنەکان فش ئەبنەوە ، لەبری ئەو یاری کردنە بە هەست و عەواتیفی خەڵکی لەڵێی دروشمە ناوی بە ناوەڕۆکەکانەوە ، لەبری ئەو ساختەکارییانەی کراوون تا کاکی پارلەمانتار کاندید بکرێتەوە..و. و..لەبری....و..ئەبە خەڵک و میدیاکاران ئەوان بڕن بە دادگا لەسەر هیچ نەبێ لەسەر بەکارهێنانی دڵنگی خەڵک بە بازرگانی و خە دەوڵەمەن کردن...
بەڵام کەسێ بە هەی پارلەمانەوە بازرگانی بکا، بەناوی خوا و ڕیشەوە پارە کەبکاتەوە، لە باسی ویژدانا مەش میوانی نیە و وا ئەزانە باسی دەمینەی بە ئەکەیت.....!

گیانگەڵ ... فڕێدون سامان

هێندە بیرت دەکەم
دەڵێم ئاخە دەبێت تەم لە بیر بچێتەوە
وا دەزانم پێتی هەموو سەدارەکانە
لە گەردنی منداڵ ئاڵاون
وا هەستدەکەم ئەوە منم
من دەخنکیم...
کوڵەکەم رامین بگەڕێوە

چەن ئاو پەژیوان بەتەوە
تەش بە سەرچاوەکەی خەت بگەڕەوە...
یان خەرەتاو ئاسا بە نابەلەدی
لە خەر جوە بەتەوە
منیش رادەستی ئامەزی ئەڤینی جاویدانی
تە دەبم...
لەنەو تەدا
لە نەو فرمەسکی خوەنینی دایکەکاندا
دەتوەمەوە
دەبم بە تە
دەبم بە پەپوولەیەک باەدگرم و
هەەدەفرم
بەرەو ئاسە
بەرەو شکە
بەرەو هەواری شەهیدانە
کە بەنی خاک وخەلی نیشتمان مەستی کردن...

فەریدون سامان

ئەپەرەتی گەڤارەکانی منداڵان ... نوسینی: عەلی حەمەشید بەرزنجی

کەمەک منداڵ لەسەر شانە کە دەردەکەون، یان هەریەکەیان گەڤارەکی منداڵانی پێیە، یان جلوبەرگەکانیان بە بەوەنەی بەرگی گەڤارەکان نەخشاون، یان بەس بەرگەکانیان لکەنراوە بە سنگ و پشتی منداڵەکانەوە و کاوەکانیشیان هەر لەو بەرگانە دروستکراون ، ئەم گرانییە دەڵێن:
گەڤارەکان :

ببینن چەند ەازاوەین.....چەپکە گوڵی ئەم ناوەین
هاوەڵی گشت منداڵانین.....بەیە وەک ئەوان جوانین

پ زانیاری گرنگین..... ب تاریکی گزنگین
ووم ان کرد هرجیه..... خند و خشی لوی
نخشاوین ب وندی جوان..... تا دخشبن هموان
منداان: کمک منداای تر ک ل کو و کچ پکهاتوون لملاولای
شانکو ب تککای وستاون و ئم گرانیه دن:
چند جوان و دگیرن..... هاومانن ،زر ژیرن
شادیتان پیه کدن..... هموو دین بخربن
گقارکان:
هاو ئازیزکانمان..... سوپاسی ب پایانمان
ب ئوی وریا و نازدار..... منداانی گوند و شار
لهرکو پمان دگن..... پشوازیمان لدکن
منداکان:
هتا زیاتر بناسرن..... ک ئو چین؟ ئو کن؟
دی ختان بناسنن..... ئمی منداا بدون
گقارکان:
ئمش وک ئو جوانین..... گقاری منداانین
تایبتین ب ئوی گو..... خشیتان دخینه د
ئوا ب خ ناساندن..... یک یک دینه دواندن
منداکان:
فرموون ئازیزان فرموون..... هاویانی پ ئزموون
ئمی منداا ئامادین..... تماشای ئو دکین
یکک ل گقارکان بلنجولار دتت پشو ک ئویش گقاری (
پپول) ی و جلکانی کمک پپولی بانخشین و نگاونگی
پویه لگ بارگی گقاری (پپول) و د:
منداا ح سوککان... نشمیل بچوککان
هتا زیاتر بمناسن... وارن وارن ب لای من
من گقارکی شنگم... ازاو و نگاونگم
بمبینن چند نگینم... لای ئو زر شیرینم
ک بمکات ب هاوی خی... سودی زرم دبت بی
مانگی جار دردچم... ب دیدارتان شاد دبم
پکانم نخشاون... تیشکی زانست دهاون
ب چیرک و هنراو... شیرینیم ب خم داو
بمبینن ل هر جیه... زانیاری تازم پیه
بمناسن ئازیزانم... پپولی هاوتانم
جوانم ،هروکو ختان... چونک تایبتم بتان
گقاری (جگرگشکان) دتت پشو ک وندی کمک منداای
پویه و بارگی گقارکشی پویه و د:

منیش جگەرگۆشەکانم.....هەروەکو پەپولە جوانم
لەگەڵ ئەو و لەگەڵ ئاوەش.....هاوڕێیەکی میهرەبانم
دەی بمکەن بە هاوڕێی خۆتان.....سودی زۆرم دەبێت بۆتان
منیش جگەرگۆشەکانم.....گەڕەکی شەنگ و جوانم
دەی بمکەن بە هاوڕێی خۆتان.....سودی زۆرم دەبێت بۆتان
بە بابەتی جۆرا و جۆرم.....بە زانیاری باش و زۆرم
بە چیرۆک و بە هۆنراوە.....جوانیم زیاتر بە خەم داوە
وەکو گوڵزاری ئازاوە.....تا بمناسن لە گشت لاوە
ئاهاتووم مانگی جارێک دەم.....بە لای ئاوەی جوان و هاوڕێم
بە بابەت و زانیاری نوێم.....لەگەڵتاندا بەدەنگ بدوێم
گۆڤاری (خوێندە) شەستە پشووە بەپێکەنین وەوی خشووە و بەرگی گۆڤارەکەی پەڕەیە و دەڵێ:
وەکو پەپولە و جگەرگۆشکان.....خوێندە دەخەمە سەر لاوکانتان
هەموو بمناسن گۆڤاری خوێندەم.....هاوڕێی ئاوان و ئاوەشم هەردەم
سودەکی زۆرم هەیە بە ئاوە.....بچمە لای هەرکەس خوێندەی لە لاوە
ئازیزانم من گۆڤاری خوێندەم.....ئای کە دڵخۆش و شاد و ئاسوودەم
سودەکی زۆرم هەیە بە ئاوە.....بچمە لای هەرکەس خوێندەی لە لاوە
چیرۆکی خۆش و هۆنراوەی شیرین.....وێنەی ڕەنگا و ڕەنگ ئازاوە و ڕەنگین
بابەتی تازە ی پە لە زانیاری.....بە ئاوەی منداڵ دەکەم بە دیاری
گۆڤاری (گوڵەکان) هەموو گیانی گوڵە و وێنەی بەرگی گۆڤاری گوڵەکانیشی پەڕەیە دەڵێ:
من گۆڤاری گوڵەکانم.....بە بینینتان شادمانم
هاوڕێی گۆڤاری پەپولە و.....خوێندە و جگەرگۆشکانم
من گۆڤاری گوڵەکانم.....بە بینینتان شادمانم
وەکو ئاوە منیش جوانم.....سەربەندم هاوڕێتانم
پە لە بابەت و زانیاریم.....بە ئاوە جوانترین دیاریم
ئاو کاتانە زەر دڵخۆشم.....پە بە دە شادی دانێشم
کە دەم پێشوازیم لێدەکەن.....لەگەڵ خۆتاندا من دەبەن
بە چالاکی و بە دەست و برد.....دەمخوێننەوە جوان و ورد
(کانی) گۆڤارەکی تر و لە شاری مهاباد دەردەچێت بە منداڵان بە گەرانی دەتە پێشوە و دەڵێ:
من کانی مهابادم.....بە دیدارتان دڵشادم
منیش وەک هاوڕێکانم.....گۆڤاری منداڵانم

کە مانگـــــانە دەردەچم.....ئەوەندە دەخـــــش دەبم
وەک گوڵی بەنەخش و ئاڵ.....دەگـــــەمە دەستی منداڵ
دەمکەن بە هاوڕێی خەیان.....زانیاریم پێیە بڵێـــــان
(سقەرە) ش کە گۆڤارەکی منداڵانە و لە شاری دهۆک دەردەچێت دەتە پێشەوە دەڵێ:
ئەز سقەرا پە ئۆقینم.....بە زارەکا خوەن شیرینم
پە خۆشتڤی و دڵالم.....شەنگ و شۆخ و شۆپالم
سەرە هەیڤا دیارم.....بە هـــــەڤالا نازدارم
ب نڤیسین و هـــــەزان.....ب چیرۆکـــــا زارەکان
ب وێنە و زانیـــــاری.....بە وە دەبم دیـــــاری
گۆڤارا ســـــقەرەم.....بە وە گەلـــــەک فایدەم
@@@
گۆڤاری(منداڵی سەردەم): دەتە پێشەوە و بەرگی گۆڤارەکی پەوێە و دەڵێ:
منیش گۆڤـــــاری منداڵی سەردەم....بەهـــــاوڕێیەتی ئەوە ئاســـــودەم
لەگەڵ گۆڤاری جوانی گوڵکـــــان.....پەپولەو خەندە و جگەرگۆشکـــان
هەمـــوو هاوکـــار و هـــاوڕێ و هـــاوڕازین.....خۆشی بە ئەـــوەی منـــداڵ دەخـــوازین
منیش منداڵی ســـەردەم.....شیرین و لەو بەخەندەم
گۆڤـــــارەکی جیاوازم.....بەخـــــەمەوە دەنازم
وەک تایبەتی کارکردن.....کە بەتە پێناسەی من
هەر چیرۆکەکم تیایە.....هی زمانی جیا جیایە
کە کـــراون بە کوردی.....بە شـــیرینی و بە وردی
هـــەر وێنەکانی خەیان.....دانراوەتەوە بۆیـــــان
زانیاری تازە و سەردەم.....پێشکەش بە منداڵ دەکەم
دەخۆش و شـــــادمانم.....کە هـــــاوڕێی منداڵانم
گۆڤاری(زەنگ و بەنگ): کە گۆڤارەکی تری منداڵانە و لە شاری دهۆک دەردەچێت ،دەتە پێشەوە و دەڵێ:
گۆڤارا زەنگ و بەنگم.....بە زارەکەن چڵەنگم
ئەزم هاڤکار و هەڤال.....بە وێەن جوان و دڵال
پە لە وێنە و ژ نەخشم.....ئۆڤینا خە د بەخـشم
ب چیرۆک و هـــزانم.....بە هەمی هـــەڤالانم
منداڵێک دەتە پێشەوە و دەڵێ:
دەمـــان پە لـــە خۆشیە.....بەیە ئاســـودە دیـــارین
بەم هـــاوڕێ ئازیزانە.....زیاتر شـاد و بەختیارین
وا ئێستا ئەمـــەی منداڵ.....هاوڕێی پەلەک گۆڤارین
گۆڤارەکان:

ئەمەی گۆڤار بۆ دیاری.....بابەتی نوێ و زانیاری
چیرۆکی بۆ سوود و خۆش.....بزوێنەرێنەری هەست و هۆش
هەنراوە و وێنەی ڕەنگین.....دڵنین بۆ ئاوەی شیرین
هەموو مانگێک بەم شێوە.....دەینە دیاری ئێوە
بە بابەتی نوێوە دەین.....منداڵ لە کوێ بە لاوەین
منداڵێک دەتە پێشەوە و دەڵێ:
ئەی ئێوە هەر ئێوەندەن.....زانیاریمان پێدەدەن
هاوڕێکانی ترتان کوان؟.....بۆچی نەهاتوون ئێوان؟
گۆڤارەکان:
ئازیزان ئێوە ژیرن.....دیارە کێ ڕەشنبیرن
ئێستا هەر ئەمە هاتووین.....هەمووتان تازە دەرچووین
هەر کامەکمان زوو دەرچین.....لاتان ئامادە دەبین
منداڵ:
حەز دەکەم ئازیزانم.....ناوەکانیان بزانم
دەی ناوەکانیان بڵێن.....خۆ ئێوانیش هەر هاوڕێن
تا ئێوانیش بناسین.....بزانین ناوەکان چین
ئەوسا گۆڤارەکان یەکە دەنێ پێشەوە و ناوی گۆڤارەکان دەڵێن کە ماوەیەک پێش ئێستا دەردەچوون بۆ منداڵان:
گۆڤاری پێپولە :
(پێلستانک) و(جۆلانە).....(تەم و جیری) و (دیلانە)
(باباگوگو) و(گەران).....لۆگۆ (مەرگی منداڵان)
گۆڤاری گوڵەکان:
(بەرخۆکەم) و (حاجیلە).....یان(شەمامە) و (گردیلە)
یان (سمێرە) و (کەلارە).....تا ئێستا ناویان دیارە
گۆڤاری زەنگ و بەنگ:
(کەپر) و (دنیای منداڵان).....یان (پێنووس) و (پەریستان)
(ئاگا) و(پەیامسەلکە)و (هەنگ).....(ئاڵۆکۆک) و (شەخ و شەنگ)
گۆڤاری کانی:
(پەلکەزێڕینە) ی ڕەنگین.....(منداڵی کورد)ی شیرین
(چریکە) ی جوان و (نایە).....(جریوە)وتان بیرنایە
گۆڤاری خەندە:
(هەرمانگ) و (مشکە) و (تان تان)...یان (روداوی منداڵان)
ئەی گۆڤاری (ئێستێرە).....یەکەم گۆڤار بوو لێرە
ئا لەم بەشەی کوردستان.....بوو بە دیاری منداڵان
گۆڤاری منداڵی سەردەم:
ئەی (کاروانی منداڵان).....(کەناری) و (کەچەر)یش وان

(لالە) و(نەرگز) و(ژیـــار) ……..(ئاوات و هەڤی) و (گـــوڵزار)
گەڤاری جگەرگۆشەکان:
(هەلانـــــەی منداڵان) یش……..هـــــەر بە منداڵ دەردەچوو
پە وەنەی ڕەنگـــــاوڕەنگ و……..زانیاری بەکـــــــەک بوو
ئەی (بوکەبەبـــــارانە)ش……..هـــەر لە ئەوەی جوان دەچوو
هەموو گەڤارەکان:
گەوگـــاڵی منداڵانی کورد پێشەنگ بوو
وەکو یەکەم گەڤار کە بە منداڵ دەرچوو
بە منداڵان وەکو دیـــاری چوارچرا بوو
هی کەمـــــاری کوردستان و پێشەوا بوو
تا هەتـــایە لە مەژوودا ناوی دیارە
وەک کارەکی پە بایەخی ئەو کەمـــارە
گەڤاری پەپولە و زەنگ و بەنگ و گوڵەکان وسڤڕە:
ئێستا زانیتان کە چەندین گەڤار
دەرچوون بە ئەوەی شیرین و نازدار
گەڤاری منداڵی سەردەم و خەندە و کانی و جگەرگۆشەکان:
کەواتە ئەوەی ئازیز و گوڵەوو
ئەوە دە پە لە خەزگە و ئارەزوو
خوێندنەوەمان بکەن بە پیشە
تا سەرکەوتوو بن لە ژین هەمیشە
هەموو:
بە سەربەرزی نیشتمان هاوکاری یەکتر دەکەین
هەمیشە لە هەوڵداین تا بە ئاواتمان دەگەین
گەڤارەکان:
ئەمڕۆ بەیارمـــان داوە بە خزمەتی منداڵان
بابەت و زانیاری نوێ پێشکەش بکەین بەوجان
تا ئەوە ڕەشنبیر و ئازا و وریا و چـــالاک بن
لە ئێستاوە دەسەز و خەمخۆری گەل و خاک بن

****

تێبینی: لەوانەیە گەڤاری تری منداڵان هەبێت و من بیرم چوو بێت ، بۆیە هەر ئازیزێک ناوی گەڤاری تری لابوو دەتوانێت بۆم ناونیشانە بۆم بنووسێت زۆر سوپاسی دەکەم.
alihamarashedbarznji@yahoo.com

نامرین … کاروان پەرەش

پێشکەش بەرێز حی شەهیدانی ڕۆژهەڵاتمان

ـ ئاگرماندەن، بمانسوتێنن، یەک بەیەک لێپەتماندەن
بمانکوژن، بەر ساروخی دوور هاوەژ و تەپمان بدەن

ـــ لەمان بدەن، جەرگ و دەمان بەناپاڵم هەڵقرچێنن
هاموەستن تا خوا حەزکات دەماری خوێنمان بچڕێنن

ـــ هەتا خوێنمان فیچقە ئەکات دەست هەڵمەگرن سەرمانبەن
سینەی گەرمی لاوەکانمان وەک سینەی حەمزە هەڵدەن

ـــ شەقمان بکەن، وەک وەحشی برسی بەکاڵی دەمان بخەن
تا تەر ئەبن قەپاڵ بگرن، قوم قوم خوێنی ئاڵمان بخەن

ـــ هەرچی لوتکەی بەرزی چیاو شاخمان هەیە بیگرنەوە
چی داربڕووی بەرزی کێژ و کۆومان هەیە بیبڕنەوە

ـــ هەرچی خانو ماڵی کوردە بەسەرماندا بیەوخێنن
زامی کۆنی چەن ساڵمان دیسانەوە بۆئێش بێنن

ـــ تینومانکەن، هەوار و کانی و جەگەمان ووشک بکەن
برسیمانکەن، خوێنمان تکڕێ بە فرمێسک و ئێشک بکەن

ـــ هەرچیتان لەدەست یەت بیکەن سێ لەخودا مەکەنەوە
هەرچی زوڵم و تاوان هەیە لەگەڵ کوردا بیکەنەوە

ـــ چی باروت و کیمیاییە تاقیبکەنەوە لەسەرمان
کراسی خوێناوی مێژوو بێننەوە بیخەنە بەرمان

ـــ هەرچی سەنگەر و قەڵایە لەکوردستاندا نەمێنن
هەرناتوانن ئاڵا شکاوەکەی دەستمان دانەوێنن

ـــ گەر هەموو دنیاش بەجارێ یەکبێ و لەدژمان ڕابکەوێ
کوردین و تا دواهەناسێ سەربەخێیی کوردمان دەوێ